

Biuletyn Polonistyczny

17.05.2019

Językoznawstwo

„Estetyka językowa w komunikowaniu. Prace dedykowane Profesorowi Marianowi Bugajskiemu”

Autor/Redaktor: Monika Katarzyna Kaczor, Magdalena Steciąg

Wydawnictwo: Uniwersytet Zielonogórski

ISBN: 978-83-7842-337-9

Tom „Estetyka językowa w komunikowaniu” jest kontynuacją cyklu poświęconego zagadnieniom związanym z szeroko rozumianą komunikacją językową, który został przed dekadą zainicjowany w Zakładzie Komunikacji Językowej Uniwersytetu Zielonogórskiego refleksją nad normą w komunikowaniu (*Norma a komunikacja*, Wrocław 2009). (...)

(...) Estetyka języka (estetyka językowa) czy – ogólniej rzecz ujmując – kategoria piękna w języku nie jest pojęciem nowym, a namysł nad nim towarzyszy językoznawcom i miłośnikom języka od najdawniejszych czasów. Współcześnie estetykę języka rozpatruje się w związkach z różnymi perspektywami i zagadnieniami w normatywnym opisie języka oraz formami działalności kulturalnojęzykowej, dlatego w niniejszym tomie znajdują się zarówno artykuły określające znaczenie kryterium estetycznego we współczesnej i dawnej ocenie normatywnej, jak i związki estetyki języka z grzecznością językową, a także etyką i moralnością. Tytułowe pojęcie rozpatrywane jest więc nie tylko w świetle kultury języka, ale także aksjolingwistyki. Z drugiej jednak strony z perspektywy funkcjonalnej ujawnia się jego powiązanie ze skutecznością komunikacji, a także z polityką językową jako formą ochrony języka przed niekorzystnymi (także: nieestetycznymi) naleciałościami.

Współcześnie, pod wpływem nieustannych przekształceń społeczno-kulturowych, rozwój języka jest bardzo żywiłowy – jak oceniał Marian Bugajski w tomie poświęconym normie językowej – „zbyt żywiłowy”. W powszechnej opinii tempo zmian rzeczywistości i języka w jednej dekadzie może być porównywane z półwieczem, a może i stuleciem w wieku XIX (por. A. Grybosiowa, Polaryzacja opinii o wulgaryzmach współczesnej polszczyzny, *Poradnik Językowy* 2006, z. 6). Poszczególne studia przypadków potwierdzają tę dynamikę, pokazując symptomatyczne metamorfozy w odniesieniu do estetyki wypowiedzi. W tomie dominują obserwacje empiryczne, analizy zróżnicowanych tekstów kultury i wytworów komunikacji prywatnej i publicznej, instytucjonalnej i grupowej,

bezpośredniej i zapośredniczonej przez media, partnerskiej i zhierarchizowanej. Ich autorzy śledzą charakterystyczne zjawiska, tendencje, procesy, które sprzyjają lub nie powstawaniu tekstów, które dostarczają lub nie pozytywnych wrażeń językowych. Nie brakuje jednak również uwag teoretycznych czy metodologicznych, z których wyłania się kłopotliwość ocen estetycznych i ich podstaw. (...) [fragment "Wstępu"]

red. Monika Kaczor, Magdalenka Steciąg

Spis treści

Wstęp, s. 5

Magdalena Steciąg, Anna Wojciechowska, *Profesor Marian Bugajski – językoznawca normatywny, propagator poprawnej polszczyzny i esteta językowy*, s. 11

I. FUNKCJA ESTETYCZNA I PIĘKNO W JĘZYKU

Michał L. Kotin, *Pochodzenie funkcji estetycznej języka*, s. 25

Monika Szymańska, *Piękny – pięknie – piękno. Eksplikacja znaczeń i profili pojęcia piękna na podstawie wyników analizy korpusowej*, s. 39

Izabela Rutkowska, *Policzalne piękno? Matematyczno-fizyczne aspekty estetyki językowej*, s. 53

Beata Grochala, *Między emocjami a estetyką słowa – o roli piękna języka w wypowiedziach dziennikarzy sportowych*, s. 65

Magdalena Hawrysz, *Poglądy Adama Kazimierza Czartoryskiego na estetykę wypowiedzi w świetle Myśli o pismach polskich*, s. 75

Monika Kaczor, *Zwiążność słowa rodzi szerokość myśli. W jaki sposób czytelnicy opisują piękny język (na przykładzie serwisu książkowego Lubimyczytać.pl)?*, s. 87

Anastazja Seul, *Piękno nieliterackiego słowa Jana Pawła II*, s. 97

II. KRYTERIUM ESTETYCZNE W OCENIE ZACHOWAŃ JĘZYKOWYCH

Marzanna Uździcka, *Kategoria estetyki języka w dziewiętnastowiecznym czasopiśmiennictwie dla dzieci i młodzieży*, s. 113

Magdalena Jurewicz-Nowak, *Kryterium estetyczne jako wyznacznik kształtowania wzorów językowych zachowań w "Teoryjnej stylu polskiego" Józefy Kamockiej (XIX w.)*, s. 125

Iwona Pałucka-Czeraniak, *Ocena zachowań komunikacyjnych w wypowiedziach przed Trybunałem Stanu w sprawie Gabriela Czechowicza w latach 1928-1930*, s. 137

Ewelina Tyc, *Nieestetyczne zachowania jako technika autoprezentacji w mediach masowych*, s. 151

Izabella Ławecka, *Estetyka językowa a komunikacja w Internecie na przykładzie życzeń na Facebooku*, s. 165

Anna Kostecka-Sadowa, *Świadomość językowa i wartościowanie polszczyzny południowokresowej przez Polaków w obwodzie lwowskim*, s. 177

Katarzyna Węgorowska, *Estetyczne, eleganckie, piękne komunikaty. Wokół, adresowanej do mnie, korespondencji Profesor Ewy Rzetelskiej-Feleszko*, s. 189

III. WIELOFUNKCYJNOŚĆ ESTETYKI JĘZYKOWEJ

Barbara Boniecka, *Estetyka pewnego internetowego tekstu podręcznikowego*, s. 207

Elwira Topolnicka, *Estetyka strony internetowej*, s. 227

Mateusz Półtorak, *Z zagadnień estetyki językowej w komunikacji internetowej – na przykładzie kształtowania zachowań językowych w relacjach nadawca–odbiorca w blogu*, s. 237

Iwona Żuraszek- Ryś, *Względy estetyczne przy wyborze imion*, s. 249

Małgorzata Karczewska, *Wpływ języka angielskiego na język polski jako przedmiot rozważań polityki językowej*, s. 259

Justyna Fudala, *Stylistyka i estetyka w przekładzie – wyzwania translatorskie (na podstawie opowiadania Nema powratka Miodraga Bulatovicia)*, s. 269

Ewa Tichoniuk-Wawrowicz, *Między etyką, estetyką i skutecznością komunikacyjną: idiostyl wczesnych ksiąg Oriany Fallaci*, s. 279

Piotr Kładoczny, *Estetyczne wywody użytkowników Internetu na temat interpretacji muzycznych podczas Konkursu Chopinowskiego w 2015 roku*, s. 291

Dorota Dąbrowska, *O znaczeniu estetycznego ukształtowania przekazu w kontekście obrazy uczuć religijnych*, s. 305

Irmina Kotlarska, *Wizualizacja w dawnych polskich materiałach do nauki języka angielskiego – estetyka i funkcjonalność (rekonesans badawczy)*, s. 315

Anna Karmowska, *Estetyka wypowiedzi radiowej (na przykładzie audycji Manniak po ciemku)*, s. 333

Magdalena Idzikowska, *Tacierzyństwo, surogatka, bachor – „brzydkie słowa” związane z rodziną w ocenie językoznawców i użytkowników języka*, s. 345

Rok publikacji: 2019

Strony: 353

Słowa kluczowe: komunikacja, estetyka, funkcja estetyczna języka, język